

LES 5 - GEVARENFACTOREN

Wanneer men de gevaren van deze tijd hoort bespreken, dan klinkt dat vaak erg pessimistisch. De hele wereld is overstroomd met allerhand onevenwichtigheden op politiek, religieus, ethisch, moreel, sociaal en ander terrein. Als wij echter die onevenwichtigheden op zichzelf bezien, dan staat het nog helemaal niet vast dat deze werkelijk gevaar opleveren. En zelfs als ze gevaarlijk kunnen zijn, is het nog altijd de vraag onder welke condities of omstandigheden dat gevaar regel wordt. Aangezien het in de bedoeling ligt u een klein beetje een idee te geven van de tijd waarin u leeft, lijkt het mij daarom goed eens na te gaan wat eigenlijk het gevaar is, waar de gevarenfactor in kan schuilen. En dan zullen wij beginnen met één punt voorop te stellen.

Elke onevenwichtige situatie draagt mogelijke gevaren in zich. Maar die gevaren worden eerst reëel, indien het bestaande evenwicht, hoe onevenwichtig en wankel dat verder ook mag zijn, wordt verstoord.

Dientengevolge zal elke situatie, die een mogelijkheid tot gevaar in zich bergt, alleen dan reëel tot gevaar worden, indien iets extra's eraan wordt toegevoegd.

Eén van de grootste gevaren, die wij op aarde kennen, is de onredelijke reactie van de mens. Dat klinkt degenen misschien wat vreemd, die hebben gehoord dat je op je intuïtie moet afgaan en dat je moest werken met inspiratie. Toch meten wij stellen, dat juist de onredelijkheid van de mens gevaarlijk is. Niet zozeer omdat hij in zijn reacties of in zijn erkenningen wel eens een minder redelijk pad volgt, maar omdat deze onredelijkheid het hem vaak onmogelijk maakt zichzelf voldoende te overzien en te bedwingen; dus zichzelf in de hand te houden. Ik wil u een eenvoudig voorbeeld geven, dat kan toelichten hoe een potentieel gevaar tot realiteit kan worden.

Een huiskamer. De vrouw heeft een moeilijke dag gehad; veel werk, veel storingen. Zij is net klaar met de bereiding van de maaltijd. De man komt thuis. Hij heeft op kantoor een moeilijke en zware dag gehad. Ook hij is geladen vanwege onredelijke kritiek van zijn chef etc. De toestand is gevaarlijk.

Nu behoeft dat gevaar helemaal niet tot uiting te komen. De vrouw kan blij zijn dat haar man er eindelijk is; en de man kan blij zijn dat hij eindelijk van dat kantoor af is. Zij komen dus met de beste voornemens bij elkaar. Totdat de man ontdekt, dat de aardappels iets te zout zijn. Zijn reactie is nu: dat dit "te zout zijn een voortzetting is van de onaangenaamheden van de dag. Hij heeft dus geen bezwaar tegen de zoute aardappels, maar in de opmerking, die hij daarover maakt, klinkt het bezwaar tegen zijn chef, zijn collega's, zijn werkkring en de onrechtvaardigheid door.

De vrouw, die ook moe is, neemt het niet. Want zij heeft haar best gedaan. Zo eindigt een avond, die met een gezellig gezamenlijk t.v. kijken, een spelletje of een ander vermaak had kunnen eindigen, in een slaande ruzie, waarbij de burens de politie oproepen om de vechtenden te scheiden.

Stel u ditzelfde nu eens voor in een meer algemeen beeld. Wij scheppen ergens een angst. Die angst op zichzelf gerechtvaardigd zijn. Zolang de angst aan één kant bes bestaat gebeurt er niets, want iedereen is voorzichtig. Maar nu schep ik een tweede angst, die tegengericht is. Ook die angst bergt wel een gevaar in zich, maar ze veroorzaakt geen directe actie. Integendeel, ze brengt voorbehoud en voorzichtigheid. Ik stel beide angsten tegenover elkaar; en de eerste onregelmatigheid (en dat is dan een soort toevalsfactor), die optreedt, veroorzaakt een uitbarsting. Zij kan voeren tot een oorlog. Gij kan voeren tot grote rampen. Zij kan voeren tot rassenenlusten en al wat dies meer zij. Dan blijkt dus hieruit, dat de gevarenfactor in wezen een toeval is, een kleine onachtzaamheid, een oorzaak, die helemaal niet zo groot en belangrijk is.

Het gaat in het leven niet om de belangrijke dingen. Het gaat om de kleinigheden. En om dat te begrepen moet u zich realiseren dat een trein, zwaar geladen, 40 wagons, met een snelheid van 80 km per uur en een daverend motorisch vermogen, kan ontsporen door één klein steentje, als het maar toevallig verkeerd ligt. Dwaas? Zeker. Maar toch is het zo.

Wat zijn dan de toevalligheden? En hier komen we nu juist op de werkelijke gevarenfactor. Het zijn niet de gevaren, maar het is de gevarenfactor; datgene, wat het gevaar activeert, wat de kans op ongelukken groter maakt. Laten we maar weer beginnen bij het begin.

Uw wagen heeft wat gladde banden. Dat kan gevaarlijk zijn. De weg is glad. Het is al gevaarlijker geworden, maar er hoeft nog niets te gebeuren. Nu stellen wij anderen zijn onredelijk haastig. En bijna zeker gebeurt er een ongeluk. De reacties kunnen dan niet beheerst worden.

Het toeval? Maar het toeval wordt bepaald door dingen, waaraan je als mens niet denkt. Er is in Duitsland een weg, waar op één bepaald gedeelte praktisch 3 à 4 grotere of kleinere ongelukken per dag plaatsvinden, het hele jaar door. Op den duur heeft men de weg verlegd; en nu is het beter geworden. Het was een bekende kilometersteen. Er gebeurde daar altijd wat.

Nu gelooft niemand in aardstralen, dat is kolder. Toch was daar een zeer kleine afwijking in het normale stralingsveld van de aarde. En die kleine afwijking was voldoende om een op zichzelf niet ongevaarlijk traject zo gevaarlijk te maken, dat de beheersing teloor ging. En daar heeft u dus het hele eieren eten.

Laten we weer een voorbeeld nemen. We krijgen aan het einde van februari en vooral in de eerste helft van maart een aantal grote gevarenpunten. Nu kunt u zeggen: Die punten betekenen dat er kosmische invloeden of tendensen zijn van uit het zonnestelsel (misschien uit de zon zelf en haar werking), waardoor er een gevaar ontstaat. Maar dat is een mogelijkheid. Op het ogenblik, dat er bij de mens een onevenwichtigheid bestaat — onverschillig welke — zal die ene factor voldoende zijn om de zaak te laten kantelen. Het ongeluk gebuurt door de onbeheertheid of de onredelijkheid ergens in de mensheid; en aan de andere kant door het optreden van een tendens of factor.

Als wij dat zo bezien, kunnen we zeggen: Nu, er zijn nog aardig wat rampen te verwachten in deze tijd. Maar worden die rampen werkelijkheid? Niemand kan het met zekerheid zeggen. Natuurlijk, er staat een scheepsramp te wachten. Maar als de stuurman niet aan die onlustgevoelens toegeeft of als de marconist een klein tikje meer aandacht heeft voor de voeding van de elektronische apparatuur, dan gebeurt er niets. Maar indien ze beiden falen, dan gebeurt er onvermijdelijk een ongeluk. Kijk, dit is dus eigenlijk het belangrijke punt.

Je hoort de mensen altijd zeggen: Er wordt voor dit jaar zoveel gezegd over allerhand gevaren, dat zal me wel wat worden. Neen, helemaal niet. Voor uzelf al niet, indien u rustig blijft. Natuurlijk, u kunt in de autobus zitten, waarvan de chauffeur onachtzaam is en een ongeluk krijgt. Maar als u snel genoeg reageert, dan kunt u nog veilig de bus uitkomen en een ander helpen. Als u onjuist reageert en opstaat om de man te waarschuwen, dan vliegt u waarschijnlijk door de ruiten heen en wordt de rest in het ziekenhuis afgehandeld.

U moet evenwichtig zijn. Naarmate u zelf evenwichtiger bent, is de werkelijke gevarenfactor voor u kleiner. Naarmate er in de wereld meer een balans kan worden bereikt, een betrekkelijk hecht evenwicht, zullen alle invloeden en tendensen minder schade brengen.

Als men die tendensen wil ontleden (ik kan mij voorstellen, dat men dat zou willen doen), dan moeten we zeggen: We zijn aan het einde van de winter. De meeste mensen zijn wat slapper dan normaal. We moeten dus niet rekenen op snelle reactie, althans hier in het noorden niet. Dan verder: Qua klimaat zal het koud en vochtig zijn. Dat betekent ook weer een zekere onachtzaamheid, een zekere haastigheid. Als daarbij nu een tendens van onzekerheid optreedt (in kleuren zou men het kunnen uitdrukken als een betrekkelijk korte maar fel ingrijpende glans rood), dan zal hierdoor elke bestaande onachtzaamheid worden tot het mogelijke gevolg ervan. Het gevolg is nu alleen mogelijk. Als de invloed optreedt, wordt het concreet. Het is een overbrengen van uit de potentie naar de werkelijkheid.

Als je die factoren dan verder bekijkt, dan zeg jog Kijk, in die tijd zullen de mensen geschokt zijns doordat er het een en ander is gebeurd. En komen we dan zo omstreeks 15 maart, dan zijn de mensen geneigd om alles te geloven. Ze zijn dus niet meer in staat redelijk te reageren; hun verklaren van de feiten of hun aanvoelen van de feiten wordt een onbeheerst emotionele. Indien er dan een verwarrende tendens optreedt, kan er ofwel chaos ontstaan, dan wel — wat waarschijnlijker is — de enkeling, die zijn eigen zienswijze op dat ogenblik blijft poneren, overvleugelt de gehele emotionele mensheid en wij krijgen te maken met massasuggesties, zoals er maar zelden voorkomen. Suggestie; die door elk medium kunnen worden overgebracht.

Indien zo'n suggestie er weer één van gevaar zou zijn, dan is de kans heel groot, dat men om zich tegen dit denkbeeldige gevaar te verweren, een concreet gevaar scheidt; dat men uit angst, dat de vijand met een atoombom gaat gooien, zelf met een atoombom gooit, waardoor een atoomoorlog onvermijdelijk wordt. Maar zover zal dat wel niet gaan. De hele kwestie is en blijft hier — en dat moogt u nooit vergetend dat de gevarenfactor wordt bepaald door het gebrek aan beheersing plus de optredende invloed. Zij is het product van deze beide.

De kwestie van gevaar wordt soms ook heel verkeerd gezien. Er zijn mensen in Amerika, in Engeland en zelfs in Nederland, die het grote gevaar zien in wat zij noemen: het verval der zeden. Dat nu is een denkbeeldig gevaar. Het bestaat niet eens. Deze mensen gaan uit van een bepaalde vaste norm en kunnen niet begrijpen, dat die norm zich wijzigt met de tijd. Het is inbegrip; geen begrip voor de wijziging in de toestand der mensheid, de wijze van bestaan van de mensheid.

Als er nu zo'n groep ontstaat, dan is dat op zichzelf niet erg. Die mensen zijn een beetje onevenwichtig. Maar goed, dat moet je hun gunnen. Maar als er nu een dergelijke suggestie optreedt, (dus een suggestieve invloed als het rood, waarover ik sprak), dan zouden ze wel een tegen alle vermeend onrecht kunnen ingrijpen. En als ze dat doen, gooien ze de hele maatschappij in de war, omdat de maatschappij is gebaseerd op datgene, wat volgens hun mening niet juist is. Een vergelijking: Er bestaan verkeersreglementen. Op het ogenblik, dat in een stad de politiemacht de verkeersreglementen strikt en stipt toepast, is het verkeer in die stad praktisch onmogelijk geworden. Ditzelfde geldt voor elke grote weg. Slechts doordat de norm bestaat en daarop zo nodig een beroep kan worden gedaan, indien het te bar wordt, kan het verkeer een bepaalde ordelijkheid bewaren. De regels zijn er dus niet om strikt te worden uitgevoerd, ze zijn er alleen om a.h.w. een skelet te vormen en een zeker begrenzing te scheppen, waarbinnen de mogelijkheden kunnen worden uitgebuit.

Als er nu zo'n zedelijkheidsapostel optreedt, wat gebeurt er dan? Vroeger heeft Johannes Hus zo'n periode gehad. In Italië Girolamo Savonarola. Die mannen kregen het in hun hoofd om de zaken nu eens even precies op orde te gaan stellen. En wat gebeurde er? Er werden belangrijke wetenschappelijke werken verbrand. Onderzoekingen, die voor de mensheid van het hoogste belang waren voor nieuwe ontdekkingen en voor een nieuw begrip van leven, werden vernietigd; en zelfs mensen werden vernietigd. De handel, die zo belangrijk was, werd tot stilstand gebracht. Wat moet -je dan nog? Dan blijft er niets over.

Het blijkt dus, dat een enkeling soms enorm grote gevaren kan scheppen. En wat meer is, dat naarmate in een bepaalde periode de suggestibiliteit van de massa groter wordt het gevaar groter is, dat een onevenwichtige enkeling die massa domineert.

Hieruit kunt u dus weer afleiden, dat gevaren zoals dit jaar ze brengt ongetwijfeld moeten leiden tot een dictatoriaal dirigisme van kleine, maar luidkeels roepende groepen of zelfs van enkele personen. Dat kan niet anders. Het gevaar voor de mensheid ligt niet in de optredende dictatortjes (want dat zijn zé eigenlijk), maar het is gelegen in de poging tot zelfrechtvaardiging, waarbij de illusie als reëel wordt gesteld.

U weet allemaal, als wij op de 100 mensen er één zien verongelukken, dan kunnen wij spreken van de gevarenfactor 1 op 100. Maar als nu die ene verongelukt en 80 denken dat ze worden getroffen, dan worden zij, hoewel op een ander terrein (mentaal) eveneens zonder mogelijkheden tot ingrijpen gesteld. En dan wordt de gevarenfactor dus ...rekent u dat maar

na. De gevarenfactor wordt dus niet alleen bepaald door de feiten maar ook door de mentaliteit.

De doorsnee-mens is in eerste niet geneigd ongelijk te bekennen. Ten tweede is hij niet geneigd consequent te zijn ten koste van zichzelf. En ten derde is de doorsnee-mens niet geneigd het beeld, dat hij van zichzelf heeft, ook maar enigszins voor zichzelf of in de ogen van anderen te ontwaarden.

Hoe groter de z.g. welvaart, de macht, de z.g. zelfstandigheid van de mens wordt, hoe groter de illusies die hij gaat koesteren, des te belangrijker voor hem het handhaven van een ingenomen stelling, de zelfrechtvaardiging en de zelfverheerlijking is.

En dat betekent, vrienden, dat in deze dagen het gevaar heel vaak schuilt in de illusies van b.v. de welvaart. Dat is heel eigenaardig. Niet dus, zoals u misschien denkt, gevaren die voortkomen uit de aarde alleen of die door de kosmos worden opgelegd, maar het irreële bestaan van een groot gedeelte van de mensheid maakt die mensheid vatbaar voor die kosmische invloeden. En dan kan voor elk werkelijk ongeval, voor elke werkelijke ontwikkeling de hand van kosmische krachten veroorzaakt, een tien- tot honderdvoudig aantal van diezelfde ontwikkelingen ontstaan (vaak grote hoeveelheden mensen betreffende), die alleen berusten op illusie; dus gewoon het deel-zijn van een vergissing.

Ik hoop, in dit eerste deel van mijn betoogje te hebben duidelijk gemaakt, dat het gevaar eigenlijk heel ergens anders ligt dan men het over het algemeen zoekt.

Zover gekomen zijnde lijkt het mij voor u ook wel interessant de heersende invloeden en tendensen eens na te gaan. En dan beginnen we te stellen: We krijgen achtereenvolgens invloeden, die kunnen worden genoemd: blauw, fel-rood, goud, ook enkele invloeden van wit licht, daar naast — en voor velen erg gevaarlijk — het mystieke purper en enkele tussen van groen tot zeer donkergroen of grijsgroen. Allemaal licht tendensen, die elkaar afwisselen met betrekkelijk grote snelheid. Er zijn maar weinig van die invloeden, die meer dan 28 dagen duren.

Elk van die invloeden betekent dus het gevaar voor een afwijking in een bepaalde richting. Het is dus niet zo, dat het optreden van b.v. violet of paars licht inhoudt dat de mensheid automatisch die kant uitgaat. Het betekent wel dat elke beweging, elke ontwikkeling, die er in de mensheid bestaat, in die richting wordt afgebogen. Zoals je misschien een papiertje met de heersende wind een eind ziet meegaan; of zoals je in een zware storm haast tegen je eigen zin in van de linkerkant van de weg naar de rechterkant verhuist en dan moeizaam weer terug moet ploeteren. De tendensen zelf zijn niet het gevaar: Het gevaar is alleen maar gelegen in de bijkomstigheden.

Als wij nu spreken over een koninklijk, mystiek purper, dan denkt u allen onmiddellijk aan inwijding, aan bereiking. Maar mystiek is een verzonkenheid. Een verzonkenheid, waarin je deelgenoot kunt zijn van een reëel kosmisch heelal. Maar het kan ook een verzonkenheid zijn in je eigen illusie, je eigen waan. Dat wil dus ook zeggen, dat de mystiek de controle, die de mens normaal op de werkelijkheid heeft, vervaagt. En dan kan hij net zo goed grote dwaasheden begaan als innerlijk grote dingen bereiken. Voor zichzelf wil hij dat blijven rechtvaardigen; dus veroorzaakt hij in de gehele wereld zo mogelijk dezelfde toestand.

Wanneer wij een flits van blauw licht krijgen, dan moet er technisch, constructief, organisatorisch worden gedacht. Dat constructieve denken kan op zichzelf heel mooi zijn. Maar wanneer je nu ontdekt dat een constructie fout is en je wilt het niet toegeven, dan begin je aan een zo vergaande constructieve arbeid om de zaak toch nog in orde te krijgen, dat je het nooit kunt klaar spelen. Het gevolg is, dat de oude fouten worden versterkt door de nieuwe ontwikkelingen en dat de belangrijkheid van het object in je eigen ogen en misschien ook qua kosten aanmerkelijk is toegenomen, maar dat je niet de tijd krijgt om tot een voleinding te komen. Dat zijn de dagen, dat je wegen bouwt, die halverwege ophouden en nergens heen leiden. Op zichzelf kan dat alleen bespottelijk zijn. Maar op het ogenblik, dat wij anderen die weg op sturen met de verzekering: Hier kun je 100 km. per uur rijden, is de kans heel groot dat er aan het einde een wanhopige reeks botsingen ontstaat.

Zo kunt u dus zien, dat er in dit jaar een groot gevaar bestaat voor allerhand te ver ingrijpende veranderingen van structuur en constructie die gebaseerd zijn op het bestaande; die niet zijn een totale hervorming, maar een poging om door uitbouwen van het bestaande, fouten ervan te verwijderen. En het resultaat kan zijn schromelijke verwarring in economisch en in politiek opzicht, maar ook wel degelijk grote sociale verwarringen en misschien zelfs dreiging, breuk, ondergang van op zichzelf respectabele internationale lichamen.

Wanneer we te maken krijgen met rood, dan hebben we niet alleen maar te doen met een invloed, die een ogenblik van intensiteit geeft. Rood is niet voor niets het licht dat wij wijden aan Mars en Eros gelijktijdig. Rood is een kleur die vitaliteit geeft, maar gelijktijdig enige begoocheling, een te grote eenzijdigheid. Rood geeft agressiviteit, maar gelijktijdig een beperking van remmingen. Je wordt vrijer, inderdaad. Maar je wordt ook veel verder voortgestuwd.

Als zo'n rode golf optreedt en wij zien dat er b.v. een kleine politieke strijd in de Kamer aan de gang is, dan zal men — wat men anders en vooral in Nederland steeds pleegt te doen — niet terugschrikken voor een conflict, waarbij de gehele regering valt. Dan zal men niet terugschrikken voor maatregelen, die een heel land of een heel volk opstandig maken. Dan schrikt men niet terug voor maatregelen, die zo willekeurig zijn, als je ze goed bekijkt, dat de hele buitenwereld er tegen in opstand komt. En ja, dan moet je de brokstukken opruimen. Je kunt dan zeggen: Ik heb het verkeerd gedaan. Maar dat zullen de meesten niet willen doen. De chaos, die door de vergroting van activiteit ontstaat, blijft voortbestaan. En dat wil zeggen, dat het gevaar niet alleen ligt in de reactie of in zo'n invloed, maar ook nog in het gevolg daarvan.

Hoe meer de mensheid probeert haar eigen aanzien te handhaven, hoe minder zij geneigd is haar eigen fouten toe te geven, des te sterker en vollediger de uitwerking zal zijn en des te minder ze wordt beheerst. En alweer, wij komen steeds tot hetzelfde terug: de mensheid moet zich beheersen.

Bij die onevenwichtigheden treffen wij echter nog iets anders aan. Groen is de kleur van een bepaalde natuurlijke vitaliteit, denkt u maar eens aan chlorofyl (bladgroen), maar ook de kleur van geloof; d.w.z. van een innerlijke erkenning of aanvaarding, maar dat bij een kleine verandering van kleur al direct wordt: zelfbedrog, bijgeloof; dus een verschuiving van waarden. Vooral als het naar de donkere tinten toegaat, kan het iets worden van een alles opofferen voor niets, dus van een fanatisme dat zinloos is.

Stelt u zich nu eens voor dat ook die tendensen komen, dan kan ik mij voorstellen -om enkele eenvoudige voorbeelden te geven — dat iemand zo boos wordt, dat de posttarieven verhoogd zijn, dat hij een bom legt in het postkantoor, waardoor alle postverzending stilligt en de tarieven later waarschijnlijk nog hoger worden. Ik kan mij voorstellen, dat iemand in zo'n toestand zijn illusie van de grootheid van eigen land zo sterk kan doorvoeren, dat hij daaraan niet alleen dit land zelf maar ook alle andere opoffert. Ik kan mij voorstellen, dat iemand onder invloed van diepgroen tot donkergroen zo zeer verblind is voor de feitelijke, de reële noodzaken van het bestaan, dat hij liever een soort faillissement aanvaardt voor zichzelf en de gehele staat die hij regeert, dan dat hij ook maar één stap terug doet op het terrein van b.v. de valuta of van iets anders.

Dat zijn de gevaren van deze tijd. Altijd weer de mens. En als elk mens voor zichzelf zou durven denken en handelen, dan zou de gevarenfactor dus zeer klein zijn. Hoe meer de mensen een beroep doen op anderen, op de overheid, op hun rechten, op de verplichtingen die anderen tegenover hen hebben, des te groter het gevaar wordt.

Als ik u een voorbeeld geef, dan lacht u er misschien om. Maar stel u voor, dat de uitkijk op een schip meldt: ijsberg. Waarop deze een ondergeschikte roept en de mededeling laat overbrengen aan de brug. Op de brug vraagt de stuurman aan de wachthebbende officier, of hij melding wil maken aan de kapitein dat er een ijsberg in zicht is. De kapitein vervolgens slaat zijn voorschriftenboeken na en ziet wat er staat t.a.v. ijsbergen. Hij zendt iemand uit om allereerst de uitkijk nogmaals op het hart te drukken vooral goed uit te kijken. Daarna, geeft hij aan de officier opdracht om de machinekamer opdracht te geven zich voor te bereiden op

een eventueel plotseling terugslaan, aangezien er ijsbergen in zicht zijn. Wat denkt u dat er gebeurd zal zijn, wanneer dit allemaal klaar is? Dan is het schip vergaan. Juist.

Toch zien wij onder de groene invloed vaak reacties, die daarop lijken. Wij zien in de gehele mensheid steeds weer die neiging om zich te beroepen op een ander. Geen directe beslissing. Neen, wij moeten rekening houden met de regels. En hoe staat het in het Wetboek? En wat zegt degeen ervan, die het gezag heeft over mij? En die zou graag willen weten, hoe de minister erover denkt. En de minister wil misschien nog graag weten wat de Raad van Europa ervan denkt. Tegen de tijd, dat men tot een beslissing komt, is het probleem voorbij .... Maar meestal op een rampzalige manier.

Dat er in deze dagen steeds weer wordt gepredikt dat de mens zelfstandig moet handelen, dat hij :loet denken, dat hij vastbesloten en vlug moet reageren, is dus niet zonder reden.

De geest in haar geheel stelt zich ten doel die gevaren op aarde zo klein mogelijk te houden. Zij mag niet onmiddellijk ingrijpen. Zij kan dat slechts doen, indien er een zeker contact met de mensheid is of een bewustzijn bij de mensheid bestaat. Anders gezegd: zij mag de mensheid helpen om het schijnbaar onmogelijke mogelijk te maken. Maar als de mens dat niet wenst, dan mag de geest het niet op eigen houtje doen.

De enige manier om wat te bereiken is wel: de mens ertoe brengen zelfstandig, persoonlijk, onmiddellijk en zonder zich verder af te vragen wat het kost of kosten moet te reageren, zoals het op dat moment juist is. Dus, als je ziet dat er een aanrijding komt, spring uit de bus en vraag je niet af wat er zal gebeuren, als je misschien je rok verliest of je broek scheurt.

Een ontleding van de huidige situatie op aarde en in de gemiddelde mens geeft aan, dat de geestelijke instabiliteit van de doorsneemens in de laatste 4 jaar met ruim 40% gemiddeld is toegenomen.

Verder onderzoek aan onze kant heeft uitgewezen, dat de neiging tot monomanie (dus tot uiterste eenzijdigheid en zelfzuchtigheid zonder enig begrip voor de gevolgen ervan is toegenomen met bijna 60 %. Hieruit volgt, dat op het ogenblik de mensheid minder stabiel is dan zij was aan het einde van de tweede wereldoorlog. Dit betekent, dat de mensheid minder in staat is zichzelf en haar handelingen te bepalen of te bedwingen dan het geval was in en na die tweede wereldoorlog of zelfs nog in 1950. Het resultaat moet zijn: een regressie op allerhand terrein. Een regressie, die niet aanvaardbaar is en die daarom wordt verdrongen achter leuzen, illusies en die misschien wordt opgevangen door het scheppen van niet-reëel geld. Deze kan echter niet onbeperkt worden volgehouden.

Een ieder, bedacht op zichzelf en zijn eigen denken, ziet af van een aanvaarden der feiten. Maar zodra men weigert de feiten te aanvaarden, is er reeds een noodtoestand ontstaan. Door die weigering zal elke optredende invloed grote onaangename, ja haast niet te dragen gevolgen met zich slepen.

De grote vraag is dus: Welk deel van de mensheid zal winnen. Wij hebben daarvoor genoeg voorbeelden gezien in het verleden. En wij kunnen dus wel zeggen, dat soms een enkeling het geheel kan redden. En als ik mij niet vergis, hebben zelfs de ganzen eens het Capitoel gered. Dat is ook nu niet uitgesloten. De kern waar het om draait, is dat wij terug moeten keren tot de werkelijkheid En die werkelijkheid zal er ongeveer als volgt uitzien:

1. De heden ten dage openlijk gehanteerde morele normen en waarden zijn in praktisch geheel de wereld verouderd. Zij passen niet meer bij het werkelijke leven en bestaan van de mensheid en vormen zo een toenemende invloed van geestelijke instabiliteit en angstcomplexen worden hierdoor bevorderd. Men moet terugkeren tot een aanvaarding van de feiten, zoals ze behoren te zijn in deze tijd. Eerst dan kan van een gezond worden der mensheid worden gesproken.
2. In een wereld, waarin de hoofdsteden der continenten op een gelijke tijdsafstand van elkaar zijn komen te liggen als vroeger de steden van de verschillende provincies van één rijk, kunnen de verschillende staten niet meer gescheiden bestaan. Eenwording van staten en zelfs van continenten is geen kwestie meer van onderhandelen over de meest gunstige positie, het is een bittere noodzaak. Omdat alleen door een aanvaarding van die eenheid —

ongeacht de consequenties die dit zal hebben voor sociale en commerciële ontwikkelingen – de zelfvernietigingsdrang, die uit dit door elkaar beëngd worden voortvloeit, kan worden voorkomen.

3. De geestelijke waarden en normen, die in deze tijd worden gehanteerd, zijn enerzijds te materialistisch en daarom te zeer gebaseerd op wat stoffelijk en redelijk aanvaardbaar en aanwijsbaar is, anderzijds te zeer gehecht aan tradities, die in de mens weinig of geen werkelijke weerklank meer kunnen vinden. Hierdoor ontbeert de mens elke reële verbinding met de concrete geestelijke werelden en geestelijke waarden, die dan toch bestaan, ook al zijn ze stoffelijk niet volledig aantoonbaar. Hieruit volgt, dat het geestelijk leven van de mensen een hervorming zal moeten ondergaan, :gaan, waarbij de vorm van zijn geloof moet worden aangepast aan zijn materiële kennis, maar gelijktijdig aan zijn innerlijke erkenning en behoefte aan contact met geestelijke waarden.
4. Dan wil ik opmerken, dat de wetenschap van deze dagen zover is gekomen dat zij wordt gedreven door haar eigen producten De wetenschapsmens beslist niet meer over hetgeen hij wil onderzoeken; de ontdekkingen van anderen bepalen wat er voor hem aan onderzoek mogelijk zal zijn. Deze mogelijkheid wordt door hem dan vaak gezien als een verplichting. Indien de wetenschap niet zeer snel leert terug te keren tot de meer filosofische waarden van voorheen en daarbij haar morele en menselijke verplichtingen en taken gaat stellen boven de verdere ontsluiting van kosmische geheimen, zal zij de mensheid de middelen in handen geven, waardoor zij onvermijdelijk zichzelf moet vernietigen:

Dit is een vaststelling van punten. Het is mooi om dit zo algemeen te zeggen. En iedereen zal zich afvragen: Wat heb ik daaraan? Heel eenvoudig: Uw invloed is beperkt. Als mens leeft u binnen een betrekkelijk kleine kring. Maar binnen die kring kunt u proberen te denken, te handelen en te werken volgens de regels, die genoemd zijn. U kunt voor uzelf weigeren enigerlei grens als bepalend te zien voor onverschillig wat. U kunt weigeren enig nationaal of zelfs commercieel belang te laten gelden, indien het gaat om de eenheid van mensen. U kunt weigeren de gepredikte vormen van moraliteit uiterlijk of innerlijk nog verder te erkennen. En u kunt daarvoor in de plaats stellen een concrete aanvaarding van het leven, zoals het is en een zoeken naar de waarde, die voor deze tijd daarin is gelegen. U kunt door uw leven, uw denken en uw invloed op uw naaste al zeer veel bereiken. Als wij hier spreken voor 20 aanwezigen en deze 20 aanwezigen in drie maanden 100 mensen beïnvloeden, dan zullen die 100 mensen in wederom enkele maanden 500 mensen beïnvloeden, enz. enz. Als van uit voldoende aantallen kleine centra de hervorming van onderaf begint, eenvoudig door te weigeren officieel gehanteerde waarden te erkennen en de officieel gehanteerde argumenten niet zonder meer te accepteren, dan is er veel bereikt. Want de groepen en de mensen, die onafhankelijk zijn geworden van de onevenwichtigheden, die algemeen bestaan en daarbij van de gevaren, die algemeen aanwezig zijn, zullen niet alleen voor zichzelf een grotere eenheid scheppen, maar zij scheppen een tegenwicht. Door hun aanwezigheid wordt de onevenwichtigheid van het totaal kleiner. En dit is belangrijk genoeg om daarop eens in het bijzonder de nadruk te leggen.

De noodzaak om te leven in de wereld, zoals zij is, bestaat. Niemand van u kan zich daaraan onttrekken. Niemand van ons kan daarop enige feitelijke invloed uitoefenen. Maar er is geen noodzaak te leven volgens de illusies, de waanvoorstellingen, die deze wereld teisteren en die het beeld van de werkelijkheid voortdurend vertekenen. Die noodzaak bestaat voor u niet en voor ons niet. Door nu terug te keren tot de reële feiten, ontdaan van illusies, kunnen de gevaren van deze tijd worden verminderd en zal de gevarenfactor wegsmelten.

Als er in de toekomst tijden zullen zijn, waarin massa-suggestie een zeer grote en sterke invloed uitoefent, dan zal degeen, die zichzelf voortdurend dwingt om kritisch en zichzelf te blijven en zijn eigen systeem van denken te blijven volgen, een tegenwicht kunnen vormen voor vele honderden, die door de algemene aanvaarding van de illusie niet naar de feiten worden teruggedrongen. De gevarenfactor van deze tijd is de aanvaarding van de uiterlijkheden zonder meer.

Met deze conclusie wil ik dit betoog besluiten. Ik mag er voor de cursus nog bij vermelden, dat ik hedenavond als invaller heb gesproken, omdat een aantal zeer belangrijke ontwikkelingen de normale voortzetting van de cursussen en avonden aanmerkelijk hebben bemoeilijkt.

DE SLUIER VAN MOZES

Mozes ging op naar de berg in eenzaamheid. Hij ontmoette daar zijn God. De tafelen, die hij toen kreeg, waren een volledige openbaring. Terugkerende zag hij hoe zijn volk danste onder gezag, misschien wel orgieën, rond het gouden Kalf. Mozes was daardoor zozeer bewogen, dat hij de tafelen (dat zouden marmeren of albasten tafelen geweest zijn) neer wierp; en ze braken. Daarop ging Mozes wederom in de eenzaamheid. En toen hij terugkeerde, had hij de Wet geschreven op de twee tafelen van basalt.

In dit verhaal ligt eigenlijk het begin der geschiedenis van de sluier van Mozes opgesloten.

De eerste openbaring, die bestemd was voor een gelovig volk, kende geen versluiting, geen geheimen. Zij was de openbaring van de relatie mens – God. En had het volk die marmeren tafelen ooit ontvangen, dan zou men daarin niet alleen geboden hebben gelezen, maar men zou daarin tevens de weg hebben gelezen, die men moest afleggen om zelf, als Mozes, op Sinai te staan tegenover het aangezicht Gods. Maar ja, Mozes werd driftig en niet ten onrechte; vandaar dat we nu zitten met de huidige Tien Geboden.

Nu bestaat er een overlevering: Toen Adam uit het paradijs werd verdreven, werd hem door één der engelen (en wel door de bode Gabriël) een gave geschonken. Gabriël gaf hem het systeem om het wezen der dingen te herkennen achter hun namen. En dat is de Kabbala; de manier om te lezen achter de uiterlijkheid.

Men zegt nu, dat Mozes in de geboden eveneens via kabbalistische waarde een formulering had gelegd, zodat wat uiterlijk een eenvoudig gebod was in feite een omschrijving was van God en de relatie tot God. De Tien Geboden zouden dan niet alleen geweest zijn: de drie geboden van het Goddelijke en de zeven geboden van de menselijke wereld, maar zij zouden gezamenlijk hebben gevormd: een tiental hoofdtrappen der bewustwording. Zij zouden de inwijding hebben beschreven.

Toen Mozes met het volk verder trok, liet hij de geschiedenis van de schepping neerschrijven. Wij kennen dit als een vijftal boeken, die in de tijd van het trekken van het volk in de woestijn onder Mozes' heerschappij door de Leviëten geschreven zijn. En dezen nu waren – zo zegt men – door Mozes geïnstrueerd in deze geheime taal.

Alle waarden van de werkelijke schepping, de werkelijke God, de werkelijke engelen en duivelen, waren wederom verborgen achter de woorden. Wie leest "In den beginne" in de oorspronkelijke zetting, die leest heel iets anders. Die leest "In de uiting der oneindigheid, en dat is heel iets anders. Het betekent iets heel anders. En zo gaat het verder. Elk woord, elke naam krijgt een grotere inhoud, een andere achtergrond.

Achter het mythische verhaal van Adam en Eva gaat schuil: een omschrijving van een ontwikkeling, die de aarde zelf verre overtreft en die heel andere volkeren, krachten en zelfs andere sterren in het geding brengt. De beschrijving wordt daardoor veel realistischer. Zij wordt meer de beschrijving van de groei van het bewustzijn in het heelal en niet alleen maar van de beperkte schepping van de mens op één wereld.

Maar ja, de mensen konden en wilden dat niet begrepen. Zij wensten geen God, Die hun de waarheid toonde. Zij wensten een God, Die sterk zou zijn en hen zou beschermen. Die Jericho's muren zou laten ineensinken door Zijn geweld. Die wonderen zou doen. Zij wensten geen waarheid.

En daarom kwamen de granieten tafelen, waarop de leek de waarheid niet kan lezen. Daarop ontstond er een systeem, waardoor binnen de bijbel, ofschoon niet in alle Boeken van de

bijbel, dat moeten wij er wel bij zeggen, de werkelijke kennis, de overlevering, de kosmische en esoterische waarheid verborgen kon worden.

Degeen, die staat voor het mozaïsch geloof, staat voor de sluier van Mozes. Hij staat voor de ononthulde wereld. Degeen, die het systeem leert, beziet de sluier van Mozes. Degeen, die de geaardheid der dingen erkent, zodat hij het systeem kan vergeten, is doorgedrongen achter de sluier van Mozes. Hij heeft datgene herwonnen, wat teloor ging, toen de mens zocht naar een God, Die hem dienstig zou zijn in plaats van te zoeken naar een waarheid, die hem meer dan mens zou maken, maar die hem aan de andere kant alleen voor zijn beslissingen zou plaatsnemen.

En dat is het verhaal van de sluier van Mozes.